บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีการดำเนินการวิจัยสำหรับเชื้อเพลิง

ในการดำเนินงานวิจัยส่วนนี้ จะทำการพัฒนาส่วนผสมของน้ำมันดีเซลทางเลือกที่จะนำไปใช้ โดยแบ่งขั้นตอนการทำวิจัยออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน ตามแผนภาพในรูปที่ 3-1

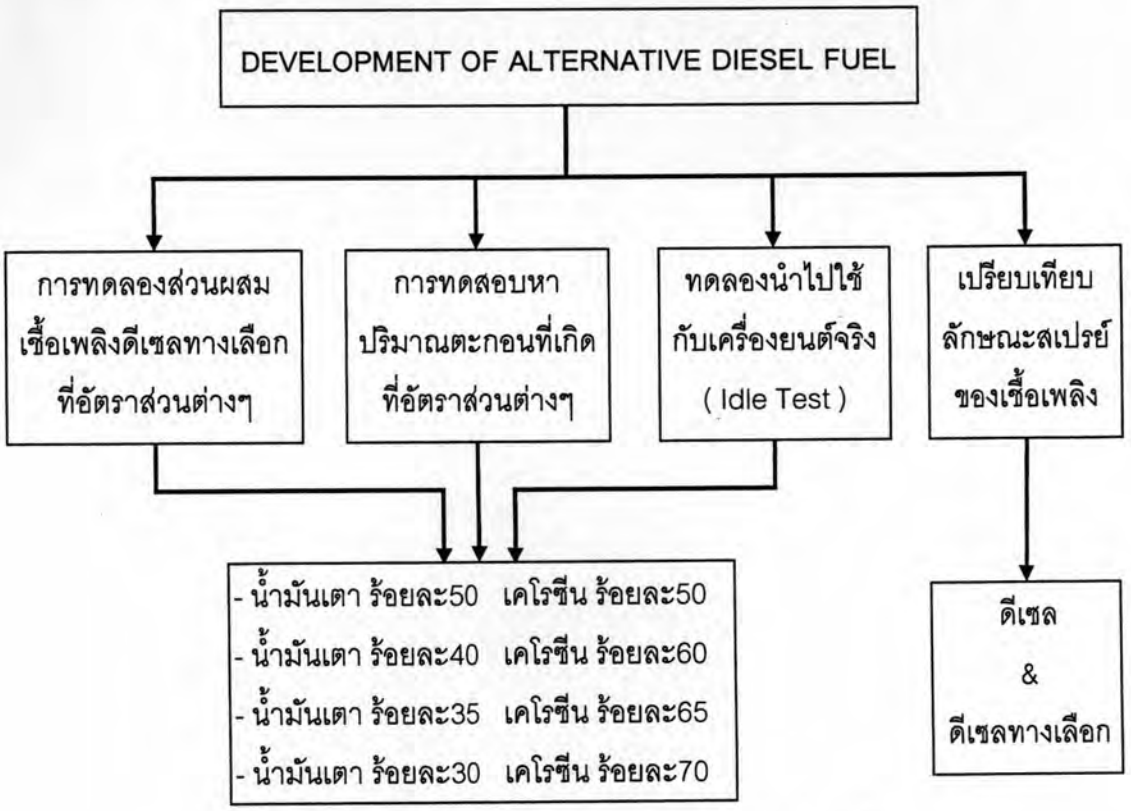

รูปที่ 3-1 แสดงแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยสำหรับเชื้อเพลิง

ในการพิจารณาส่วนผสมที่จะนำไปใช้ในการทดสอบ ในขั้นต้นเราคำนึงถึงหลักสองข้อคือ สามารถนำไปใช้กับเครื่องยนต์ได้ และความมีเสถียรภาพของน้ำมันเชื้อเพลิง กล่าวคือเชื้อเพลิงจะต้องสามารถใช้กับเครื่องยนต์ได้เป็นระยะเวลายาว โดยไม่มีปัญหากับระบบกรองเชื้อเพลิง โดยเราจะทำการพิจารณาจากปริมาณตะกอนที่เกิดขึ้น และนำมาทดลองใช้กับเครื่องยนต์ เพื่อดูผลกระทบที่เกิดขึ้นกับระบบกรองเชื้อเพลิง จากแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินวิจัยสำหรับเชื้อเพลิงในรูปที่ 3-1 ซึ่งอธิบายขั้นตอนการทำงานดังนี้

ขั้นตอนแรก เป็นการทดลองผสมน้ำมันดีเซลทางเลือกระหว่างเคโรซีนและน้ำมันเตา ในอัตราส่วนผสมต่างๆ เพื่อจะนำมาพิจารณาในขั้นตอนต่อไป โดยทดลองอัตราส่วนผสมระหว่างน้ำมันเตาต่อเคโรซีนที่ 70:30 , 60:40 , 50:50 , 40:60 , 35:65 และ 30:70

ขั้นตอนที่สองเป็นการทดสอบหาปริมาณตะกอนที่เกิดขึ้นจากส่วนผสมที่ได้ในขั้นตอนแรก เนื่องจากน้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้จากการผสมมีสีค่อนข้างดำ ทำให้สังเกตตะกอนที่เกิดขึ้นยาก จึงใช้วิธีกรองน้ำมันเชื้อเพลิง แล้วสังเกตปริมาณตะกอนที่ตกค้างอยู่บนผ้ากรอง โดยทำการทดสอบหลังจากผสมน้ำมันเชื้อเพลิงแล้วทิ้งไว้ 12 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่สามเป็นการทดลองนำน้ำมันเชื้อเพลิงที่อัตราส่วนผสมต่างๆ มาทดลองใช้กับเครื่องยนต์จริง เพื่อศึกษาถึงผลกระทบเบื้องต้นที่จะเกิดขึ้นกับเครื่องยนต์โดยเฉพาะระบบกรองเชื้อเพลิงของเครื่องยนต์ โดยทำการทดสอบที่ความเร็วรอบ 1,000 รอบต่อนาที โดยไม่มีภาระ เพื่อหาจำนวนวันสูงสุดที่ไม่เกิดปัญหากับระบบกรองเชื้อเพลิง

ขั้นตอนที่สี่เป็นการเปรียบเทียบลักษณะสเปรย์ของเชื้อเพลิง ระหว่างเชื้อเพลิงดีเซล และเชื้อเพลิงดีเซลทางเลือกที่ ได้เลือกอัตราส่วนผสมแล้วจากขั้น ตอนที่1-3

3.1 การทดสอบส่วนผสมเชื้อเพลิงที่อัตราส่วนต่าง ๆ

ขั้นตอนนี้เป็นการทดลองผสมเชื้อเพลิง ในอัตราส่วนผสมน้ำมันเตาต่อเคโรซีนที่ 70:30, 60:40 , 50:50 , 40:60 , 35:65 และ 30:70 เพื่อที่จะนำไปพิจารณาหาอัตราส่วนที่เหมาะสมซึ่งเชื้อเพลิงมีเสถียรภาพ ไม่เกิดการตกตะกอนภายใน 8 ชั่วโมงหลังจากผสม และสามารถนำไปใช้กับเครื่องยนต์ได้

3.1.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการผสมเชื้อเพลิง

3.1.1.1 หม้อต้ม

หม้อต้มที่ใช้ในการอุ่นและผสมน้ำมันเตากับเคโรซีน สามารถปรับตั้งค่าอุณหภูมิได้ ดังรูปที่ 3-2

รูปที่ 3-2 แสดงหม้อต้มที่ใช้ในการทดสอบ

3.1.1.2 **บีกเกอร์ตวง**

บีกเกอร์ตวงใช้เพื่อตวงปริมาณของน้ำมันเตา และเคโรซีน ในการผสมดังรูปที่ 3-3

รูปที่ 3-3 แสดงบีกเกอร์ตวงที่ใช้ขนาด 5,000 ml

3.1.2 **วิธีการผสมเชื้อเพลิง**

วิธีการผสมเชื้อเพลิง ต้องทำให้น้ำมันเตา มีลักษณะเป็นของเหลวและ ไหลเทได้ ซึ่งน้ำมันเตามีจุดไหลเทประมาณ 57 °C นำมาผสมกับ เคโรซีนที่มีจุดวาบไฟประมาณ 59 °C โดยในขั้นแรกก่อนผสมจะต้องอุ่นน้ำมันเตาให้ได้อุณหภูมิ 60 °C ก่อน เนื่องจาก ณ อุณหภูมิห้องน้ำมันเตามีสถานะเป็นของแข็ง ดังรูปที่ 3-4

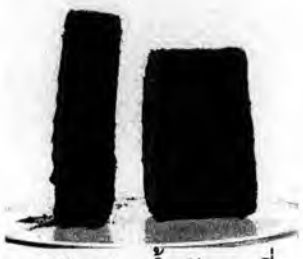

รูปที่ 3-4 แสดงตัวอย่างน้ำมันเตาที่อุณหภูมิห้อง

เมื่ออุ่นน้ำมันเตาจนเป็นของเหลวแล้ว จึงเริ่มทำการผสมเคโรซีนลงไปตามอัตราส่วนที่ต้องการ ในระหว่างการผสมนั้นจะต้องคนส่วนผสม เพื่อให้ส่วนผสมเป็นเนื้อเดียวกันง่ายขึ้น เนื่องจากจุดวาบไฟของเคโรซีนมีค่าประมาณ 59 °C จึงควรใช้อุณหภูมิในการผสมที่ไม่เกิน 60°C ใช้เวลาในการผสมประมาณ 15 นาที แล้วจึงเติมสารเติมแต่ง คุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง ชนิด pour point improver ซึ่งได้แก่ fluzol 2251D ในอัตราส่วน 1,000 ppm เพื่อลดอุณหภูมิจุดไหลเทของเชื้อเพลิง แล้วคนส่วนผสมต่ออีก10นาที จึงเสร็จขั้นตอนการผสม

3.1.3 **การทดสอบเสถียรภาพเบื้องต้น**

เมื่อทำการผสมเสร็จจึงบรรจุใส่ภาชนะ แล้วรอให้ส่วนผสมมีอุณหภูมิเท่ากับอุณหภูมิห้อง โดยตั้งทิ้งไว้ประมาณ 8 ชั่วโมง จากนั้นจึง สังเกตการเข้ากันได้ดีของเชื้อเพลิง การไม่แข็งตัว และเสถียรภาพของเชื้อเพลิง ผลการทดสอบแสดงดังตารางที่ 3-1 แล้วจึงนำส่วนผสมมาใช้

ตารางที่ 3-1 แสดงผลการทดสอบเสถียรภาพของเชื้อเพลิงเบื้องต้น

อัตราส่วนผสม		การเข้ากันได้	การแข็งตัว	เสถียรภาพ
น้ำมันเตา (ร้อยละ)	เคโรซีน (ร้อยละ)			
70	30	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน
60	40	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน
50	50	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
40	60	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
35	65	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
30	70	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน

3.2 การทดสอบหาปริมาณตะกอน

เนื่องจากปริมาณตะกอนในน้ำมันเชื้อเพลิงจะเป็นปัญหากับระบบเชื้อเพลิงของเครื่องยนต์ เราจึงทำการวัดปริมาณตะกอนที่เกิด โดยวิธีการกรองน้ำมันเชื้อเพลิงที่อัตราส่วนผสมต่างๆ แล้วชั่งน้ำหนักของตะกอนที่เกิดขึ้น เทียบกับ น้ำหนักของเชื้อเพลิง โดยทำการทดสอบเฉพาะส่วนผสมที่ผ่านการทดสอบเสถียรภาพ โดยทำการทดสอบหลังจากผสมน้ำมันเชื้อเพลิงแล้วทิ้งไว้ 12 ชั่วโมง ผลการทดลองแสดงดังตารางที่ 3-2

จากตารางที่ 3-2 พบว่า ที่ส่วนผสมน้ำมันเตาต่อเคโรซีนที่ 50 : 50 มีปริมาณตะกอนมากที่สุด คือ 23% ต่อน้ำหนักทั้งหมดของเชื้อเพลิง และ ที่ส่วนผสมน้ำมันเตาต่อเคโรซีนที่ 30 : 70 มีปริมาณตะกอนน้อยที่สุดคือ 0.80% ต่อน้ำหนักทั้งหมดของเชื้อเพลิง สรุปได้ว่าปริมาณตะกอนที่เกิด จะแปรตามอัตราส่วนของน้ำมันเตา ในส่วนผสม

ตารางที่ 3-2 แสดงผลการผสมเชื้อเพลิงที่อัตราส่วนผสมต่างๆ

อัตราส่วนผสม	ตัวอย่างน้ำมัน	ผ้ากรอง	%น้ำหนักของตะกอน
น้ำมันเตา 50% + เคโรซีน 50%			23.00 %
น้ำมันเตา 40% + เคโรซีน 60%			2.26 %
น้ำมันเตา 35% + เคโรซีน 65%			1.07 %
น้ำมันเตา 30% + เคโรซีน 70%		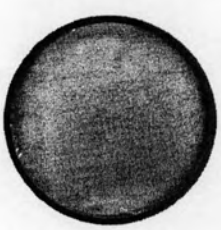	0.80 %

3.3 การทดลองใช้กับเครื่องยนต์ (Idle Test)

ขั้นตอนนี้เป็นการทดลองนำน้ำมันเชื้อเพลิงที่อัตราส่วนผสมต่างๆ มาใช้กับเครื่องยนต์ เพื่อศึกษาถึงความมีเสถียรภาพของเชื้อเพลิงที่ส่วนผสมต่างๆ ที่จะสามารถใช้กับเครื่องยนต์ได้โดยไม่เกิดปัญหาการอุดตันของระบบเชื้อเพลิง ในการทดสอบ ใช้เครื่องยนต์ KUBOTO ET115 ที่ความเร็วรอบ 1,000 รอบต่อนาที สภาวะไม่มีภาระ โดยทำการทดลองวันละ 8 ชั่วโมง และทำการบันทึก จำนวนวันที่เครื่องยนต์สามารถใช้งานได้โดยไม่มีปัญหาการอุดตัน ของกรองเชื้อเพลิง แสดงดังตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3-3 ผลการทดลองเชื้อเพลิงที่อัตราส่วนผสมต่างๆมาใช้กับเครื่องยนต์

อัตราส่วนผสม		จำนวนวันที่สามารถใช้งานได้ (วัน)
น้ำมันเตา (ร้อยละ)	เคโรซีน (ร้อยละ)	
50	50	0
40	60	3
35	65	7
30	70	30

จากการทดลองพบว่าที่อัตราส่วนผสมน้ำมันเตาต่อเคโรซีนที่ 50 : 50 ไม่สามารถนำมาใช้กับเครื่องยนต์ได้เนื่องจากเกิดปัญหากรองเชื้อเพลิงอุดตัน คือมีไขและตะกอนเกิดขึ้นเป็นปริมาณมากที่กรองเชื้อเพลิง ทำให้เชื้อเพลิงไม่สามารถผ่านกรองเชื้อเพลิงได้ ดังแสดงในรูปที่ 3-5 ที่ส่วนผสมน้ำมันเตาต่อเคโรซีนที่ 35 : 65 และ 40 : 60 พบว่าสามารถนำมาใช้กับเครื่องยนต์ได้เพียงในช่วงเวลาสั้น เพราะเกิดปัญหากับกรองเชื้อเพลิงอีกเช่นกัน สำหรับส่วนผสมน้ำมันเตาต่อเคโรซีนที่อัตราส่วนผสม 30 : 70 พบว่าสามารถนำมาใช้กับเครื่องยนต์ได้ระยะยาว ประมาณ 30 วัน

รูปที่ 3-5 แสดงกรองเชื้อเพลิงใหม่(ซ้าย) และกรองเชื้อเพลิงที่อุดตัน(ขวา)

จากผลการทดลองที่ได้ จึงเลือกนำน้ำมันเชื้อเพลิงมาใช้ในการทดสอบ ซึ่งมีอัตราส่วนผสมน้ำมันเตาต่อเคโรซีน 30 : 70 เนื่องจากเป็นอัตราส่วนผสมที่มีปริมาณตะกอนน้อยที่สุด และมีเสถียรภาพมากที่สุด เมื่อเทียบกับอัตราส่วนอื่น โดยในที่นี้ จะเรียกน้ำมันเตาและเคโรซีนที่อัตราส่วนผสมนี้ว่า น้ำมันดีเซลทางเลือก

3.4 เปรียบเทียบลักษณะสเปรย์ของน้ำมันเชื้อเพลิง

การทดสอบเพื่อประเมินศักยภาพในการนำไปใช้กับเครื่องยนต์ดีเซล ในเบื้องต้นจะทำการเปรียบเทียบลักษณะสเปรย์ของน้ำมันดีเซลทางเลือก เทียบกับน้ำมันดีเซล เพื่อศึกษาลักษณะรูปร่างของสเปรย์ แสดงดังรูปที่ 3-6 และศึกษาลักษณะการเผาไหม้ของน้ำมันดีเซลทางเลือกเทียบกับน้ำมันดีเซล แสดงดังรูปที่ 3-7

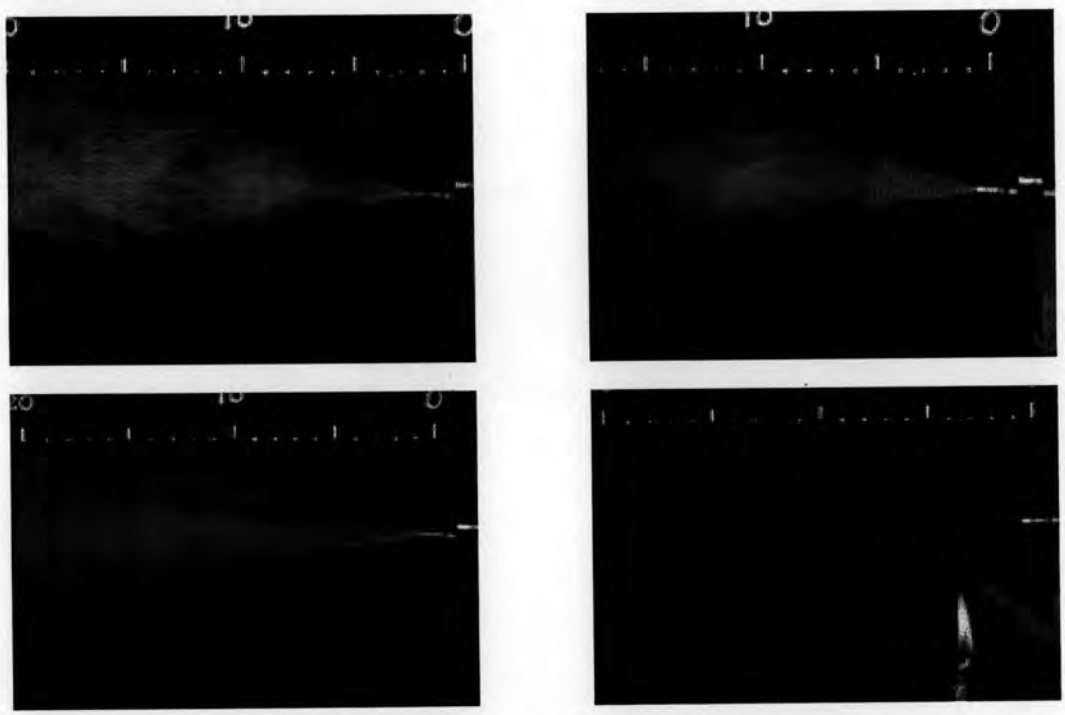

รูปที่ 3-6 แสดงภาพถ่ายของสเปรย์จากหัวฉีดเครื่องยนต์ดีเซล KUBOTA รุ่น ET115
ภาพซ้ายเมื่อใช้น้ำมันดีเซล และ ภาพขวาเมื่อใช้น้ำมันดีเซลทางเลือก

จากรูปที่ 3-6 แสดงให้เห็นว่ารูปร่างสเปรย์ของน้ำมันดีเซลทางเลือก มีลักษณะคล้ายกับสเปรย์ของน้ำมันดีเซล

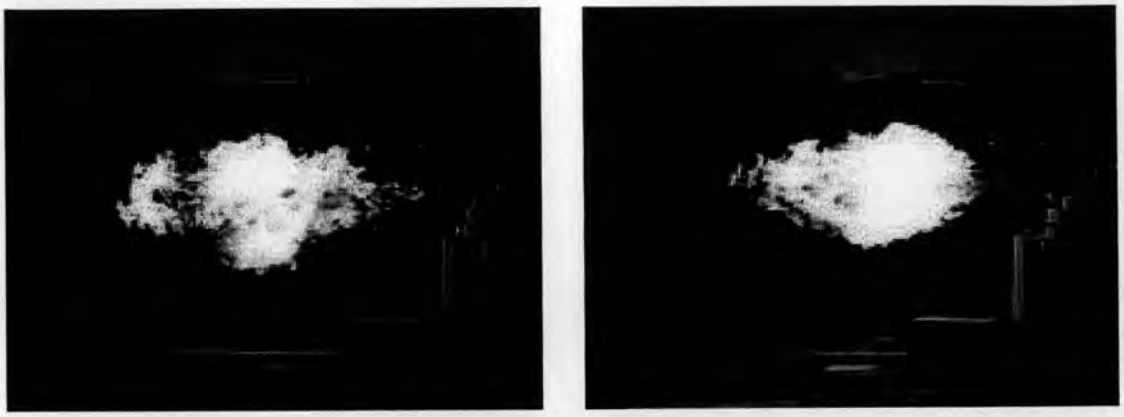

รูปที่ 3-7 แสดงภาพถ่ายลักษณะการเผาไหม้ของสเปรย์จากหัวฉีดเครื่องยนต์ดีเซล KUBOTA รุ่น ET115 ภาพซ้ายเมื่อใช้น้ำมันดีเซล และ ภาพขวาเมื่อใช้น้ำมันดีเซลทางเลือก

จากรูปที่ 3-7 แสดงให้เห็นว่าน้ำมันดีเซลทางเลือกสามารถเกิดการเผาไหม้ในลักษณะที่ไม่ต่างจากน้ำมันดีเซล

รูปแบบการทดสอบสมรรถนะของเครื่องยนต์นั้นจะใช้น้ำมันเชื้อเพลิง 2 ชนิดคือ น้ำมันดีเซลและน้ำมันดีเซลทางเลือก เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะระหว่างเชื้อเพลิงทั้งสองชนิด โดยคุณสมบัติบางประการของเชื้อเพลิงทั้งสองชนิดแสดงดังตารางที่ 3-4

สำหรับการทดสอบความทนทาน จะใช้น้ำมันดีเซลทางเลือกเพียงชนิดเดียวเพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้น้ำมันดีเซลทางเลือก

ตารางที่ 3-4 แสดงคุณสมบัติของน้ำมันดีเซล น้ำมันดีเซลทางเลือก น้ำมันเตา และเคโรซีน

Properties	Test Method	Diesel Spec	Diesel [10]	Alternative Diesel [11]	Fuel Oil [12]	IK [13]
API@60/60 °F	ASTM D1298		-	36.7	27.5	43.4
Density @ 15 °C,kg/l	ASTM D4052		0.8370	0.8411	0.8892	0.8086
Flash Point, °C	ASTM D93	52min.	61	65	>100	59
Sulfer content,ppm	ASTM D4294		296	504	1182	-
Pour point , °C	ASTM D97	10max	7	7	57.0	-
Color, ASTM	ASTM D1500		1.0	>8	-	-
Kinematic Viscosity @ 40 °C,cst	ASTM D445	1.8-4.1	2.199	3.785	14.7	-
Heating Value ,MJ/kg		44.50min	45.560	44.664	43.955	48.202